

Huumeet ja alkoholi

Alkoholi

Alkoholijuomia eli väkijuomia on etanolia sisältävä juoma. Alkoholijuomien etanoli toimii päihteenä, jolla on keskushermostoa lamaava vaikutus. Alkoholijuomat jaetaan yleisesti mietoihin alkoholijuomiin ja väkeviin alkoholijuomiin, jotka on tuotettu tislamalla. Miedot alkoholijuomat tuotetaan yleensä luonnollisella käymismenetelmällä, johon tarvitaan sokeria ja hiivaa. On tutkittu, että alkoholin mieto käyttö suojaa sydän- ja verisuonitaudeilta.

Alkoholi keksittiin noin 1100-luvulla. Absolutistit eivät käytä alkoholia lainkaan. Alkoholin käyttäjistä tunnistetaan alkoholin suurkuluttajat eli riskikäyttäjät ja alkoholistit. Suomalaisista 10–15 prosenttia on alkoholin suurkuluttajia ja 1–2 prosenttia on alkoholisteja. Alkoholin suurkulutusta ei vielä luokitella alkoholismiksi. Alkoholin suurkuluttajia ovat henkilöt, jotka juovat säännöllisesti alkoholia yli riskirajan. Miehillä tämä raja on 24 annosta ja naisilla 16 annosta viikossa. Alkoholi ja työpaikka -tutkimuksen mukaan joka kolmas työssäkäyvä Suomessa ylittää suurkulutuksen rajan. Veren alkoholipitoisuuksia voidaan mitata erilaisilla laitteilla ja laskureilla. Promillemittarilla saadaan tarkka tulos välittömästi. Alkoholismi on tila, jossa alkoholin käytön hallintakyky on lopullisesti menetetty. Alkoholin suurkuluttajilla esiintyy ravitsemushäiriöitä. Nuorison alkoholinkäyttö on vähentynyt koko ajan ja raittiiden nuorten osuus on kasvanut. Ikääntyneiden ja eläkeläisten alkoholiongelma on sen sijaan pahentunut viime vuosina.

Huume

Huume on nimitys huumausaineille ja päihteille. Päihteiden laittomuuden määrittelee lainsäädäntö: kun päihde on laitton se on tällöin lainsäädännön mukaan huumausaine. Huumausaineiden määrittelyyn vaikuttavat kansalliset lainsäädännöt ja Yhdistyneiden kansakuntien (YK) yleissopimukset. YK:n yleissopimukset antavat ne ratifioineille maille liikkumavaraa, jonka vuoksi päihdepolitiikka vaihtelee maiden välillä esimerkiksi huumeiden hallussapidon rangaistusten suhteen. Huumeiden käyttö on yleinen ongelma yhteiskunnallisena monessa maassa, ja huumeisiin liittyy niiden käytön, valmistuksen ja hallussapidon lisäksi muuta rikollisuutta sekä muita lieveilmiöitä.

Amfetamiini

Amfetamiinit luokitellaan vaarallisiksi huumausaineiksi.

Matalat annokset aiheuttavat ruokahaluttomuutta, euforiaa, ylienergisyyttä, itsevarmuutta sekä seksuaalisuuden ja voimakkuuden tunnetta. Annosten lisääntyessä euforia ja itsevarmuus lisääntyvät. Yhden annoksen vaikutus kestää monia tunteja.

Amfetamiinien ei-toivottuja vaikutuksia ovat unettomuus, sekavuus, aistiharhat, vainoharhaisuus, masennus, vapina ja suun kuivuminen. Ne myös kiihdyttävät sydämen toimintaa, hengitystä ja sydämen lyöntitiheyttä. Käyttäjä saattaa olla ärtyisä, vihamielinen, levoton ja hänen arviointikykynsä heikentyy

Pitkäaikainen amfetamiinin käytön seurauksia ovat persoonallisuuden muutokset, kuten sekavuus, paniikki- ja vainoharhatilat, aistiharhat sekä joskus skitsofrenia. Käyttö voi johtaa myös ohimeneviin tai toisinaan pysyviin amfetamiinipsykooseihin, jotka voivat vaihdella lievestä vaikeisiin. Seurauksena voi olla myös ruokahaluttomuutta ja masennusta, joka voi olla vaikea-asteinen mutta useimmiten lyhytkestoinen.

Päihderiippuvuus on päihteeseen riippuvuus, mikä syntyy tavallisesti useiden ajallisesti lähekkäin olevien käyttökertojen seurauksena. Alkoholiriippuvuudesta käytetään nimitystä alkoholismi ja huumeriippuvaisuudesta narkomania.

YK:n mukaan maailmassa huumeraportin 2016:n arvioidaan olleen noin 250 miljoonaa ihmistä, jotka käyttivät ainakin yhtä huumausainetta. Päihdehäiriöitä arvioidaan esiintyvän yli 29 miljoonalla käyttäjällä, eli noin 10 % kaikista käyttäjistä.

Jokaisella päihteellä on erilainen riippuvuuspotentialiaali: esimerkiksi kannabiksella on huomattavasti alhaisempi riippuvuuspotentialiaali kuin esimerkiksi kokaiinilla.